Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVII | Cena lista je $6.00 | Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 8, 1879. | CHICAGO 23, ILL., PETEK, 2. MARCA (MARCH 2), 1945 | Subscription $6.00 Yearly | ŠTEV.—NUMBER 44

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Čete ameriške armade oblegajo Kolin; Rusi prodrli do Baltika v Pomeraniji

Američani zasedli nadaljnjih dvanajst trdnjavskih točk v prodiranju proti Kolinu. Nemški transporti drve proti reki Reni. Tretja ameriška armada dovršila okupacijo Bitburga. Zavezniška letalska ofenziva se nadaljuje.—Maršal Stalin naznanil zavzetje Neustettina, križišča šestih železnic v Pomeraniji. Nemški komentator Hammer priznal kritično situacijo.—Pomorščaki zasedli drugo japonsko letališče na otoku Iwu. Manilski zaliv odprt ameriškim parnikom

PARIZ, 1. marca.—Čete prve ameriške armade so prodrle do točke, ki je samo še pet milj od Kolina, velikega nacijskega središča ob reki Reni. Obleganje Kolina se je začelo. Druge ameriške pehotne kolone so zavzele mesto Muenchen Gladbach, severno od Kolina.

LONDON, 1. marca.—Maskva javlja, da so ruske čete prodrle do Baltiškega morja po zavzetju Neustettina in s tem odrezale Gdansk od Nemčije. Pomeranija, nemška provnica ob Baltiku, je prerezana na dvoje in nacijske čete, ki se nahajajo na ozemlju Gdanska, čaka uničenje ali predaja, ako se jim ne posreči beg po morju.

Pariz, 1. marca.—Oklopne in pehotne kolone prve ameriške armade so prekoračile reko Erft v treh krajih v bližini Modratha v prodiranju proti Kolinu in okupirale nadaljnjih dvanajst trdnjavskih točk. Modrath je oddaljen samo šest milj od Kolina.

Prva ameriška armada je v ofenzivi, ki se je pričela pred šestimi dnevi, okupirala čez sto nemških naselbin. Poročilo iz glavnega stana generala Eisenhowerja pravi, da so zavezniki ujeli čez 60,000 sovražnikov v zadnjih štirih tednih v akcijah na zapadni fronti.

Deveta ameriška armada, katere poveljnik je general Simpson, se je približala Muenchen-Gladbachu, železniškemu centru v Porurju. Topniške enote bruhajo izstrelke na mesto in izgleda, da bo kmalu padlo. Operacije ameriških sil na kopnem podpirajo bojna letala z bombardiranjem nemških pozicij.

Letalci so povedali, da nemški transporti drve proti reki Reni, ki ščiti dostope do osrčja Nemčije. Ceste, ki vodijo iz krajev, proti katerim prodirajo ameriške sile, so natrpane z begunci. Odpor sovražnika se krha pod udarci v vseh sektorjih zapadne fronte.

Uradni komunike, objavljen danes zjutraj, pravi, da je feldmaršal Rundstedt potegnil več nemških oklopnih in pehotnih divizij iz krajev na severnem koncu zapadne fronte in jih poslal na fronto pri Duesseldorfu, industrijskemu centru, ki je tarča ameriškega topniškega bombardiranja. Izgleda, da se bodo enote devete ameriške armade kmalu združile z britskimi in kanadskimi četami, ki so zbrane na ozemlju ob reki Meuse. Spojitev teh sil bo potisnila v past najmanj petnajst nemških divizij.

Tretja ameriška armada pod poveljstvom generala Pattona je dovršila okupacijo Bitburga, važnega mesta v središču 50 milj dolge fronte. Kolone te armade se zdaj vale proti Trierju, trdnjavskemu mestu, z dveh strani.

Zavezniška letalska ofenziva, ki se je pričela pred dvema tednoma, se nadaljuje. Čez šest tisoč ameriških in britskih bojnih letal je metalo bombe na nemška mesta in industrijska središča. Bombe so padale na Berlin, Gelsenkirchen, središče oljne industrije, Rheydt in druga mesta. Zavezniški letalci so v zadnjih treh tednih vrgli čez 100,000 ton zažigalnih in razstrelilnih bomb na nemška mesta.

London, 1. marca. — Rusi so okupirali Neustettin, križišče šestih železnic v Pomeraniji, in ubili ter ujeli čez tri tisoč vojakov nemške posadke. Okupacijo Neustettina je naznanil maršal Stalin v povelju dneva.

Na tej fronti je v ofenzivi druga ruska armada. Njen cilj je izoliranje nemških divizij na ozemlju ob Baltiškem morju, Gdansku, poljskem koridorju in severovzhodni Pomeraniji. Nemška sila šteje najamnj 125,000 vojakov.

Radio Berlin poroča, da so Rusi prodrli 33 milj daleč v smeri Baltiškega morja in udrli v Gdansk. Moskva ni zanikala in ne potrdila poročila.

Polkovnik Ernst von Hammer, nemški komentator, je priznal kritično situacijo. Dejal je, da so kolone druge ruske armade, katere poveljnik je maršal Konstantin Rokossovski, prebile nemške bojne črte v prodiranju proti Gdansku.

Tretja ruska armada v Vzhodni Prusiji je zožila jeklen obroč okrog nemške sile pri Koenigsburgu, glavnemu mestu. Nemci so stisnjeni na ozemlju ob šest milj dolgi fronti.

Guam, 1. marca.—Ameriški pomorščaki so zasedli japonsko letališče v središču otoka Iwa po ljuti bitki, v kateri je padlo 4784 sovražnikov. Dve letališči sta zdaj pod njihovo kontrolo. Prvo na južni konici otoka so okupirali zadnji teden.

Polovica otoka je v ameriških rokah. General Holland M. Smith je napovedal, da bodo japonske sile kmalu zdrobljene.

Manila, Filipini, 1. marca.—General Douglas MacArthur je naznanil, da je Manilski zaliv odprt ameriškim ladjam in parnikom. Odprtje je omogočil poraz japonskih sil na Corregidorju, trdnjavskem otoku. MacArthur pravi, da je bilo čez 6000 Japoncev ubitih v bitkah na tem otoku.

Amerika podpisala pakt s Francijo

Izboljšanje odnošajev napovedano

Washington, D. C., 1. marca.—Državni department je naznanil podpis pakta s Francijo. Ta določa med drugim večjo pomoč Franciji na podlagi posojilno-najemninskega zakona.

Podpis pakta bo rezultiral v izboljšanju odnošajev med Ameriko in Francijo, ki so se poslabšali, ko je general Charles de Gaulle, predsednik začasne francoske vlade odklonil povabilo predsednika Roosevelta, naj se sestane z njim v Alžeriji. General je dobil povabilo, ko se je Roosevelt vračal domov s konference "velike trojice" v Jalti na Krimu.

Državni department je namignil, da bo Amerika sklenila sličen pakt z Rusijo, Veliko Britanijo, Avstralijo, Novo Zelandijo in drugimi državami v okviru Združenih narodov. Zadevna pogajanja so zdaj v teku.

Francija bo dobila od Amerike na podlagi podpisanega pakta blaga vseh vrst v vrednosti $2,575,000,000.

Rusi osvobodili ameriške ujetnike

Poslani bodo kmalu domov

Moskva, 1. marca.—Ruske čete so v prodiranju proti zapadu osvobodile nadaljnjih tisoč ameriških in 2500 britskih vojnih ujetnikov, ki so se nahajali v nemških taboriščih. General E. R. Archer, načelnik britske vojaške misije v Moskvi, je naznanil, da so nekateri izmed osvobojenih ujetnikov že dospeli v Odeso, pristaniščno mesto ob Črnem morju.

Osvobojeni ujetniki bodo nekaj dni ostali v Odesi, potem pa se bodo vkrcali na parnike, kateri jih bodo odpeljali v Ameriko in Anglijo. Repatriacija bo izvršena v smislu zaključka, sprejetega na konferenci "velike trojice" v Jalti na Krimu.

Ruske avtoritete bodo skrbele za ujetnike, dokler bodo ostatli v Odesi. Med temi je več ameriških letalskih častnikov, katere so Nemci ujeli, ko so pristali na nemškem ozemlju.

London, 1. marca. — Britski vojni urad poroča, da je dobil informacije, da so Nemci odpeljali 4000 britskih in ameriških vojnih ujetnikov iz taborišča pri Stalagu v neko drugo taborišče v južni Nemčiji.

Trenje med kitajsko vlado in komunisti

Čungking, Kitajska, 1. marca. Trenje med kitajsko vlado in komunisti se nadaljuje. Ameriški poslanik Patrick J. Hurley je zdaj posegel v konflikt, ki ovira kitajske vojne napore proti japonskim silam, z namenom izravnave. Komunisti so po dolgih diskuzijah zavrgli ponudbo kitajske vlade za sklenitev kompromisa. Slednja je potem stavila nove pogoje, katere bo general Chou Enlai, načelnik komunistične delegacije, predložil komunistični administraciji v Jenanu, kjer je njen sedež.

Zasedanje ogrske skupščine v Budimpešti

Pariz, 1. marca.—Sem dospelo poročilo pravi, da bo nova ogrska skupščina imela drugo zasedanje v Budimpešti. Bela Zsedenyi je naznanil priprave za izpolnitev skupščine z uključitvijo reprezentantov iz Budimpešte in okolice ter drugih krajev, katere so ruske čete osvobodile. On je predsednik skupščine in nedavno je obiskal Budimpešto, kjer se je sestal z voditelji ogrskega narodnega odbora.

Nekateri obsojeni ameriški vojaki pomiloščeni

Pariz, 1. marca.—Nekaj izmed 160 ameriških vojakov, ki so bili obsojeni v zapor na obtožbo, da so plenili vlake, ki so vozili potrebščine na zapadno fronto, je bilo pomiloščenih. Nekateri so izrazili željo za povratek na fronto. Končna odločitev zavisi od generala Eisenhowerja, vrhovnega poveljnika zavezniških sil v zapadni Evropi.

Dvajset ubitih pri eksploziji municije

Pariz, 1. marca.—Dvajset ljudi je bilo ubitih in čez 50 ranjenih pri eksploziji, ki se je pripetila v skladišču municije v nekem kraju južne Francije. Vzrok eksplozije še ni ugotovljen. Vojaške avtoritete so odredile preiskavo.

JAČANJE VEZI MED AMERIŠKIMI DRŽAVAMI

Revizija deklaracije o vzajemni pomoči

SPORAZUM O REŠEVANJU PROBLEMOV

Mexico City, 1. marca.—Nadaljnji koraki so bili storjeni na konferenci ameriških republik, da se ojači zveza med njimi in poglobi kooperacija. Glavni namen je politična in vojaška zaščita vseh republik pred agresijo v bodočnosti.

Ameriška delegacija je predlagala revizijo deklaracije o vzajemni pomoči. Senator Warren Austin, republikanec iz Vermonta, se je izrekel za odložitev akcije o deklaraciji, dokler ne pride na konferenco senator Tom Connally, demokrat iz Texasa in načelnik senatnega odseka za zunanje zadeve. Deklaracija je kombinacija resolucij, katere so sestavili reprezentanti Brazilije, Urugvaja in Colombije.

Deklaracija naglaša med drugim, da se latinske republike zanašajo na pomoč Združenih držav in ameriško oboroženo intervencijo, kadar bi kateri koli republiki pretila agresija. Republike naj bi dobile tudi garancije glede teritorijalne nedotakljivosti in politične neodvisnosti.

Da latinska Amerika želi zajamčen mir, dokazuje predlog bolivijske delegacije, naj republike sklenejo pakt vzajemne vojaške pomoči in ustanove zaščitni svet. Načrt glede preureditve vodilnega odbora Vseameriške zveze je pred konferenco. Ta odbor zdaj tvorijo poslaniki latinskih republik v Washingtonu. V njegovo področje spada reševanje političnih in ekonomskih problemov. V bistvu je bil že dosežen sporazum glede reorganiziranja tega odbora.

Predlog, ki določa posvetovanja med zunanjimi ministri ameriških republik, je bil soglasno sprejet. Zunanji ministri se sestanejo in določijo mesto ter datum konference.

Razprave o reviziji deklaracije se bo pričela danes. Znamenja kažejo, da ne bo velike opozicije proti reviziji.

Goebbels apelira na nemško ljudstvo

London, 1. marca.—Dr. Joseph Goebbels, minister nacijske propagande, je v svojem govoru po radiu apeliral na nemško ljudstvo, naj bo odločno, vztraja v borbi do smrti, zaeno pa ga je posvaril pred kapitulacijo. "Ako bodo Nemci ostali neomahljivi, bodo lahko odvrnili katastrofo in jo spremenili v zmago," je dejal. "Odpor proti sovražniku se mora nadaljevati za vsako ceno na notranji fronti in na bojiščih."

Ameriški Rdeči križ pomaga Rusom

Moskva, 1. marca.—Tu je bilo naznanjeno, da so parniki, naloženi z blagom, živili, zdravili in drugimi potrebščinami, katere je zbral ameriški Rdeči križ, dospeli v Arhangelsk in Murmansk. Te potrebščine bodo poslane prebivalcem Sevastopola, Smolenska, Harkova, Kurska in drugih mest, ki so silno trpela pod nemško okupacijo.

Turčija in Egipt na strani zaveznikov

Washington, D. C., 1. marca.—Turčija in Egipt sta zdaj na strani zaveznikov. Obe državi sta napovedali vojno Nemčiji in Japonski. To pomeni, da bosta lahko poslali delegate na konferenco Združenih narodov, ki se prične v San Franciscu, Cal., 25. aprila. V krogu Združenih narodov je sedaj 44 držav.

Domače vesti

Nov grob na zapadu

Hudson, Wyo.—Tukaj je vsled žalovanja za svojo umrlo ženo preminul John Delapice, dolgoletni blagajnik društva 183 SNPJ. Star je bil 73 let, po rodu Italijan in doma iz okolice Trento, Tirole.

Vesti iz Imperiala

Imperial, Pa.—Družina Frank Vidrich je bila obveščena, da je bil njen sin Frank 3. febr. težko ranjen v Nemčiji in da se zdravi v bolnišnici. On je bil prvi član društva 106 SNPJ, ki je šel k vojakom.—Družia Baier je 17. febr. dobila sinčka-prvorojenčka. Mlada mati je hčer Martina in Anne Gorenc in članica društva 106 SNPJ, kakor bo tudi njen sinček. Čestitke!

Iz Clevelanda

Cleveland.—Joseph Burja, ki se je zadnjo soboto smrtno ponesrečil na delu pri železnici N.Y.C. v Collinwoodu, je bil doma iz Mevelj pri Kamniku, kjer zapušča brata in druge sorodnike. Tukaj je živel 32 let, bil član društva 142 SNPJ in SMZ. Zapušča ženo, dva sinova (v vojni, eden na Pacifiku, drugi v Evropi) in več sorodnikov.—Po daljši bolezni je umrl Joseph Markovič, star 72 let in doma iz Martinje vasi pri Št. Lovrencu na Dolenjskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 40 leti. Bil je član društva 28 SNPJ, Carniola Tent 1288, Doslužencev in SMZ. Tukaj zapušča ženo, sina in vnukinjo, v Montani hčer, v starem kraju pa pet sinov in hčer.—V Nemčiji je bil 1. febr. ranjen Pfc. Frank J. Klemenc, sin znane družine Frank Klemenčič iz Collinwooda. Doma ima tudi ženo in sinčka.

Obsodba kolaboratorjev v Belgradu

Kvizling Nedič prevzame poveljstvo bataljona

Washington, D. C., 1. marca.—Trije kolaboratorji, "sovražniki ljudstva in lakaji nemških okupatorjev," so bili obsojeni v smrt na obravnavi pred sodiščem v Belgradu, poroča švedski list.

Obsojenci so Radomir Carapič, bivši policijski uradnik in pomagač Vojkovića, nadzornika jetniškega taborišča. Carapič je izvajal vse odredbe in ukaze svojega predstojnika glede mučenja jetnikov.

Dimitrij Fasković, bivši lastnik restavracije v Belgradu. On je bil v službi Gestapa, nacijske tajne policije, in je ovadil veliko število rodoljubov.

Dragoljub Radovanović, ki se je takoj po kapitulaciji pridružil Koci Pečanacu, poveljniku grupe, ki je terorizirala kmete in jim plenila žito ter ga potem izročala Nemcem.

Radio Narodna Srbija pod nacijsko kontrolo je naznanil, da je dr. Nikolaj Velemirović, škof srbske pravoslavne cerkve, imel obrede "nekje v Nemčiji." V svoji pridigi je obsodil metropolita Josipa, srbskega patrijarha, ker je obiskal Moskvo.

"Dr. Velemirović in dr. Gavrilo Dožić sta zapustila svojo deželo in našla zavetje pred komunisti, da rešita vodstvo srbske pravoslavne cerkve," pravi poročilo.

Švedski list Svenska Dagbladet poroča, da bo Milan Nedič, srbski kvizling, ki je pobegnil iz Belgrada v Nemčijo, prevzel poveljstvo srbskega bataljona.

Eksekucija "komunistov" v Španiji

London, 1. marca.—Poročilo iz Madrida omenja eksekucijo šestnajstih "komunistov", med temi nekaj voditeljev, ki so se vrnili v Španijo iz Francije. Poročilo dostavlja, da so bili obsojeni v smrt zaradi umorov in nasilja.

Splošne volitve v Braziliji

Predsednik Vargas bo šel v pokoj

Rio de Janeiro, Brazilija, 1. marca. — Predsednik Getulio Vargas je ustregel želji svojega kabineta za razpis splošnih parlamentarnih volitev. Datum še ni določen, toda pričakuje se, da se bodo vršile v prihodnjih 90 dneh.

Vargas bo imel danes sestanek s časnikarji. Govorice se širijo, da se bo umaknil v pokoj, kar pomeni, da ne bo kandidat. Trdi se tudi, da bo držal roke proč od volitev, ki bodo prve po desetih letih.

Volitve bodo splošne in direktne za predsednika republike, poslance in člane federalnega sveta. Vargas bo ostal v uradu, dogler ga ne prevzame njegov naslednik.

Vargas je prevzel predsedniški urad 3. novembra l. 1930 po strmoglavljenju prejšnje administracije. Štiri leta pozneje je bil pri splošnih volitvah izvoljen za predsednika republike.

Člani rumunske vlade resignirali

Ruski zunanji podkomisar v Bukarešti

Washington, D. C., 1. marca.—General Nicolai Radescu, rumunski premier, in vsi člani njegovega kabineta so resignirali v politični krizi, ki je sledila sovjetski deklaraciji, da vlada ni izpolnila pričakovanj in uveljavila načrtov glede demokratiziranja dežele in likvidacije nacijem naklonjenih elementov. Poročilo o padcu vlade je prišlo v Washington iz Bukarešte in Moskve.

Radio Moskva pravi, da je kralj Mihael sprejel resignacije članov kabineta in da se zdaj posvetuje z voditelji političnih strank o formiranju nove vlade.

Resignacija članov rumunske vlade je bila naznanjena nekaj ur po prihodu Andreja Višinskega, ruskega zunanjega podkomisarja, v Bukarešto. Radescu je pred resignacijo ponovil trditev, da je vodil kampanjo za likvidacijo nacijem naklonjenih elemenotv in kaznovanje vojnih zločincev v smislu pogojev z Rusijo sklenjenega premirja.

Vest iz Bukarešte pravi, da je bilo najmanj pet ljudi ubitih in 26 ranjenih v protivladnih demonstracijah zadnjo nedeljo. Druga vest trdi, da je šest rumunskih generalov in pet polkovnikov podpisalo protest proti vladi premierja Radescuja. V tem so ga obdolžili napadov na voditelje komunistične stranke.

Pritisk za sklicanje zasedanja japonskega parlamenta

London, 1. marca. — Nemška časniška agentura Transocean je objavila poročilo iz Tokija, da je nastal pritisk za sklicanje zasedanja japonskega parlamenta. Nižja japonska zbornica pričakuje izjavo od vlade. Zadnje zasedanje parlamenta je bilo zaključeno 8. februarja. Poročilo dostavlja, da so ameriški bombni napadi na Tokio in druga japonska mesta alarmirali vojaške voditelje in industrijce.

Naciji spet znižali odmerke živil

London, 1. marca.—Nacijska časniška agentura DNB poroča, da so bili odmerki živil ponovno znižani za dvanajst odstotkov. Uveljavljeni dekret določa, da morajo kmetje izročiti polovico pridelka krompirja avtoritetam v dveh tednih. Agentura priznava, da je problem nasičevanja akuten zaradi dotoka beguncev v nemška mesta.

FRANCOSKA VLADA POJASNILA SVOJE STALIŠČE

Nedotakljivost z Rusijo sklenjene pogodbe

ZAGOTOVILA O ZAŠČITI MIRU

Pariz, 1. marca. — Francoski vladni krogi so pojasnili, zakaj nočejo biti sponsorji konference Združenih narodov, ki se prične 25. aprila v San Franciscu, Cal., dokler ne dobe zagotovila, da končna oblika v Dumbarton Oaksu sprejetega načrta ne bo v nasprotju s stališčem Francije.

To stališče je, da mora ostati pogodba, katero je Francija sklenila s sovjetsko Rusijo, nedotaknjena. General Charles de Gaulle, predsednik začasne francoske vlade, je ponovno naglasil, da zveza z Rusijo je prva, ustanovitev organizacije za vzdrževanje in zaščito miru v povojni dobi pa druga.

Iz tega razloga je De Gaulle proti odobritvi načrta glede ustanovitve mednarodne organizacije, dokler ne bo amendiran tako, da bo v soglasju s francosko-rusko pogodbo. Značilnost te je provizija o neodvisnosti akcije v soglasju z interesi obeh držav.

Druge države v okviru Združenih narodov so za sklepanje pogodb in dogovorov, katere prej odobri varnostni svet. Francoska vlada je zavzela nasprotno stališče. Tak svet naj bi odobril pogodbe vnaprej, da se bodo provizije teh lahko takoj izvajale.

Francija vidi razliko med sprejetjem povabila glede udeležbe na konferenci v San Franciscu in pridružitvijo k drugim državam, ki so v bistvu že sankcionirale načrte glede ustanovitve mednarodne organizacije. Ona hoče vedeti, ali bodo sprejeta njena priporočila glede amendiranja načrtov.

Zaključek glede sklicanja konference je bil sprejet na sestanku med Rooseveltom, Churchillom in Stalinom v Jalti na Krimu.

Ruska politika napram Nemčiji

Vojaške avtoritete zavzele odločno stališče

Moskva, 1. marca.—V zadnjih tednih se kažejo oblike ruske okupacije nemških pokrajin. Te se očitujejo v člankih v sovjetskih listih, zlasti onih, ki jih piše lija Ehrenburg. Glavne oblike so:

Nobenega fraterniziranja ali simpatij do Nemcev na splošno. Od njih ne sprejmejo Rusi ničesar in jim ničesar ne dajo. Vsi Nemci morajo biti pod strogim nadzorstvom, ker se ne sme nobenemu zaupati.

V vseh ruskih poročilih ni niti ene besede o dobrih Nemcih. Vsi so omenjeni le s sovraštvom in zaničevanjem. To zaničevanje Nemcev je globoko vkoreninjeno v ruskih vojakih in častnikih. Ti najbolj zaničujejo one Nemce, ki se plazijo po kolenih in trdijo, da niso odgovorni za zločine nacijev. Ti Nemci dobijo običajno vprašanje: "Koga mislite prevariti?"

Mnogi Nemci v krajih, katere so zasedle ruske čete, so trdili, da so Poljaki, a vselej se je našel kdo, ki jih je razkrinkal. Taki slučaji so se pripetili v Oppelnu, Gleiwitzu in drugih mestih Šlezije.

Ruske administracije v okupiranih nemških krajih so strogo vojaškega značaja. Okupacijske avtoritete so aretirale že veliko število Nemcev. Vsi bodo postavljeni pred sodišča, ki bodo izrekla kazni.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cook County $7.50 per year, foreign countries $9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom:
PROSVETA
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (March 31, 1945), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

TVA—kažipot Amerike—II

V zadnjem članku smo na kratko omenili vtis, ki ga dobi človek, ko potuje po južnih državah, katere meje na Tennesseeško dolino in kjer je udomačena velika revščina. Zadnja leta, odkar je zvezna vlada skozi svojo ustanovo Tennessee Valley Authority (TVA) pričela razvijati to pokrajino, ta dolina beleži proporčno veliko večji gospodarski napredek kot katerikoli drugi kraj širom dežele.

Kdor danes potuje po teh krajih, se mu nudijo vse drugačni prizori in slike kot še pred kratkimi desetimi leti. Videl bo ogromne jezove in elektrarne in nove tovarne in velika umetna jezera in nova mesteca ter naselbine, kakor tudi nove farme in nove letoviščne parke in ceste; vsa pokrajina je prepredena z gostimi transmisijami ali električnimi vodi, po reki Tennessee pa vozijo vlačilni čolni dolge verige bark, ki so naložene z vsakovrstnimi produkti.

Z drugo besedo: v kratkih desetih letih je bila vsa pokrajina spremenjena iz stoletnega spanja, v katerem so bile na delu le destruktivne človeške, še bolj pa elementarne sile, ki so izpirale rodovitno zemljo, jo nosile v morje v velikih količinah, za sabo pa puščale goličave in po hribih in brdih razorana polja in pašnike. Vsa ta velika sprememba je šele v začetnem štadiju, kajti s tem, kar je zgradila TVA, je bil položen le fundament za nov gospodarski razvoj na jugu.

Seveda je TVA zgradila že ogromne zgradbe v obliki mogočnih jezov, elektrarn in mnogo drugega. In zgradila ni nič manj kot 27 oziroma 28 ogromnih jezov in pri vsakem jezu veliko elektrarno. Vsa reka Tennessee je danes z vsemi svojimi pritoki pod popolno kontrolo inženirjev in drugih strokovnjakov, tako da ni nobene več bojazni pred kakšno poplavo.

Na 750 milj dolgi črti je tudi poglobila reko in zgradila druge naprave—zatvornice, pomole in drugo—za plovbo. Na tej reki je danes zelo živahen promet skozi vse leto.

Zgradila je tudi tisoče milj električnih vodov, po katerih zalaga bližnja in daljna mesta ter podeželje s ceneno elektriko. TVA sicer ne razpečava elektrike na drobno, pač pa jo oddaja na debelo mestom in občinam, da jo sama razpečavajo, kakor tudi elektrarskim zadrugam po deželi. Značilno je, da so v tej dolini izginile vse privatne elektrarske družbe, ker niso mogle konkurirati s ceneno vladno ali občinsko elektriko.

In cenena elektrika je v Tennesseeški dolini napravila pravo revolucijo po mestih in po deželi. Revolucija je v tem, da je to postalo velika privlačna sila za gradnjo novih tovarn, kakor tudi prineslo preobrat v gospodinjstvu in gospodarstvu. Raba elektrike je bila prej zelo omejena, zdaj pa je v splošni rabi ne samo za pogon in razsvetljavo, marveč tudi za kuhanje. Vse to je odprlo nov trg za električne motorje, hladilnike, peči in drugo.

In medtem, ko TVA danes prihrani direktno okrog 10,000,000 dolarjev odjemalcem v ondotnih krajih na leto, prinaša razpečevanje elektrike lepe dohodke tudi mestom in občinam.

Vse to pa je le del aktivnosti TVA. Ta ustanova se namreč ne peča samo s produkcijo elektrike in s plovbo na reki, marveč tudi s številnimi drugimi gospodarskimi akcijami. Predvsem pa z rehabilitacijo poljedelstva in z "zdravljenjem" zemlje. V svoji službi ima cel kader agronomov in drugih znanstvenikov, čijih naloga je, da sodelujejo s farmarji na polju umnega kmetijstva.

Kot že omenjeno, je bilo poljedelstvo v omenjenih krajih na psu. Vodstvo TVA je pričelo razmišljati, kako priti v oko temu problemu. Če bi pričelo siliti farmarje na razne eksperimente, bi doseglo le—odpor. S sodelovanjem državnih in zveznih poljedelskih oblasti je v raznih krajih zainteresiralo farmarje na umno gospodarstvo. Sklicani so bili farmarski sestanki, na katerih so veščaki predavali, kaj vse bi lahko dosegli z umnim kmetovanjem. Polagoma se je prijavil zdaj ta, zdaj drugi farmar in prepustil svojo farmo za eksperimentiranje z umetnim gnojenjem, oranjem in obdelovanjem, kakor seveda tudi glede semena. TVA je tem farmarjem dala vse brezplačno—gnojila, semena in agronome ali poljedelske znanstvenike.

Rezultat vsega tega je, da so danes v marsikakšnem kraju na jugu prav tako dobre farme kot so na primer v Wisconsinu. TVA danes slovi med farmarji v Tennesseeški dolini kot nobena druga vladna agencija—tudi zvezna vlada ne. Inženirji TVA so šli še dalj in razvili tudi popolnoma nove vrste majhne traktorje za oranje po hribovitih krajih, kakor tudi neštevilno drugih strojev in orodja.

Pogozdovanje je druga naloga, ki jo vrši TVA v zvezi z rehabilitacijo zemlje in poljedelstva. Prav tako tudi eksperimentiranje z novimi umetnimi gnojili, katerih je TVA iznašla že več vrst, oziroma jih izboljšala v svojih tovarnah. In kar je važno, tudi zelo pocenila! Zato ima proti sebi tudi vse tovarnarje in agente umetnih gnojil.

Enako naloge kot med farmarji vrši tudi na drugem gospodarskem polju. Kot že omenjeno, uposluje cel regiment inženirjev, agronomov, kemikov in drugih znanstvenikov. Ti se ukvarjajo z razvijanjem drugih naravnih zakladov v Tennesseeški dolini, in to predvsem v svrho, da se tam razvije industrija. Tudi na tem polju žanje lepe uspehe.

Vse delovanje TVA je lani zelo duhovito opisal njen predsednik David E. Lilienthal v knjigi "TVA Democracy on the March". (Kdor se želi podrobneje spoznati s to vladno ustanovo, naj prečita to knjigo!) In delovanje TVA je res na vsej črti demokratično. Ves gospodarski eksperiment je baziran na prostovoljnem sodelovanju občin, držav in posameznikov. Uspeh je tako velik, da prihajajo proučevat TVA gospodarstveniki in politiki širom sveta—tudi iz Rusije. (Se nadaljuje.)

Glasovi iz naselbin

POROČILO ZASTOPNIKA

Herminie, Pa.—Naj zopet malo poročam o potovanju in drugih zadevah. Najprvo naj poročam o prispevkih za staro domovino.

Društvo št. 87 SNPJ je darovalo $10 in enako vsoto rojak Marolt in njegova žena iz Jeannette, Pa. Dobro se je postavila družina Joseph Likovič iz Finleyvilla. Starša sta darovala $10, otroci pa po $5, in sicer: Tom, Rudolph, Ann in Christine. Torej družina je darovala skupaj $30. Darovali so na priporočilo enega izmed sinov, ki je letalski poročnik v službi Strica Sama. On je z letalom krožil nad Ljubljano in pisal je svoji materi, da sedaj ve, kje je njen rojstni kraj.

Nadalje so darovali po $5: Anton in Cecilija Marinčič, Anton Kaferle, Mike in Barba Mackovsek, Yukon, Pa., Anton Zornik, Frank Vehar, Oakdale, Louis Modic, Slovan, Matt Yaklovich, Finleyville, izročila mrs. Pehle. Več oseb pa je darovalo manjše vsote. Ne spomnjam se dobro, morda sem katerega zgornjih prispevateljev že poprej omenil v Prosveti. V newyorški urad sem poslal 5. februarja $44.17, 17. februarja pa $55.

Sedaj pa nekaj besed o mojem potovanju. V Ambridgeju je preminil Frank Rosenberger, doma iz St. Petra pri Novem mestu. Star je bil 58 let, toda malo kdaj bolan, če je sploh kdaj bil. Bil je star član in dober društvenik, kakor tudi njegova žena. Ko so ga zjutraj klicali na delo, so ga našli mrtvega v postelji. Zadela ga je možganska kap. Njegov bratranec Avgust, pri katerem sem prenočil, se je od žalosti jokal za pokojnim Frankom. Za pokojnikom žalujejo soproga, sin, hčer, brat Anton in več bratrancev. Sin, ki je pri mornarici, je prišel na pogreb, dasiravno je dopust dobil z veliko težavo. Hčer pa je bolničarka in omožena z nekim Švedom. Pokojnik je bil pokopan 17. februarja. Ob njegovi krsti na domu sem se sestal z mnogimi pokojnikovimi prijatelji, z rojakom Grozdnikom, ki je predsednik Narodnega doma, L. Uhernikom in Tekstarjem. Z zadnjima sem se sestal že v Narodnem domu, kjer sem odračunal za oglas v Družinski koledar. Zadnja dva sta tudi ponovila Proletarca, enako tudi rojakinja Gasperčič, M. Habich, star bojevnik, rojakinja Sunovich (?). Ona je ponovila tudi Prosveto. Njen mož je bil bolan toda ker sedaj potrebujejo delavcev, je šel na delo, dasiravno mu je zdravnik odsvetoval.

Rojakinja Zakrajšek, katere sin tudi služi Strica Sama, je tudi ponovila Prosveto, istotako naš mesar Fr. Ovca, ki živi v bližini New Brightona. Frank zna narediti res prave kranjske klobase. On je vdovec, srednjih let, dobro rejen in bi bilo več kot pravilno, ako bi si še enkrat zbral družico. Dejal mi je, ako bi našel res dobro žensko, bi se dal še enkrat premotiti.

Emma Hribar je tudi ponovila Prosveto. Dva njena sinova služita Strica Sama. Pokazala mi je odlikovanje "Purple Heart", ki ga je za hrabrost prejel njen sin. On je sedaj v bolnišnici nekje v Franciji. Bil je ranjen v nogo, ko se je bojeval proti Nemcem. Rojakinja Anžur pa je kupila Kernov besednjak.

V Washingtonu pa sem naletel na mrliča, ki sicer ni bil naš član, bil pa je zvest naročnik Prosvete. Njegovo ime je Frank Lestar. Ob smrti mu je bilo 63 let. Bil je devet mesecev bolan. Zapušča ženo, tri hčere in sina, ki je pri vojakih. Sin se ni mogel udeležiti pogreba, ker je bil preveč daleč od doma. V službi Strica Sama je tudi ena izmed hčera.

V Washingtonu sem zopet prespal pri Samcovih. Tudi oni imajo štiri sinove pri vojakih in dva izmed njih sta preko morja že dolgo časa. Nadalje je ponovila Proletarca Mary Bratosh iz Meadow Landsa. Povedala mi je, da je bila v Gowandi. Darovala je nekaj tudi za pomožno akcijo. V Meadow Landsu sta ponovila Prosveto Josephine Bajc in George Sajovetz. Na novo pa se je za celo leto naročila na Prosveto rojakinja Tauzel. To naročnino mi je pomagal pridobiti Jos. Bizjak.

V Strabanu sta se naročila na Prosveto Matt Bele in John Nemanich. V Strabanu se je pripetila nezgoda Jerneju Kocjanu, ki je padel tako nesrečno po stopnicah, da si je prebil lobanjo. Odpeljali so ga v bolnišnico v Canonsburg, kjer je ležal v nezavesti in obiski niso bili dovoljeni. Povedali so mi, da bo nesrečnež najbrže podlegel rani. On je član SNPJ. Slovenci imamo večinoma kleti pod hišo, a stopnice, ki vodijo v klet, navadno nimajo držaja, zato se prav lahko pripeti nesreča.

Mrs. Terčelj mi je povedala žalostno novico, da je njen mlajši sin pogrešan. Nahajal se je na ladji, katero so Japonci potopili. Tudi drugi sin služi Strica Sama in se bojuje proti Japoncem.

V Bridgevillu je ponovil Proletarca John Kvartich, istotako Jože Kaus in Tone Petrovčič iz Carnegieja, v Coverdalu pa Johana Rupnik in Bele. Tam sem slišal, da je pogrešan tudi sin Franka Černeta. Po činu je bil sržent in vojskoval se je na belgijski fronti. Upajo, da ni ubit, ampak ujet, kajti njegova kompanija je bila skoro vsa ujeta. Tudi Bele ima dva sina v službi Strica Sama.

V Libraryju in okolici so ponovili Prosveto Fr. Pahle, Fr. Mejak, mrs. Klobučar, katera včasih piše v Prosveto, kakor tudi mati otrok, ki so darovali $30 za staro domovino. Ona je sestra mrs. Ambrozich iz Moon Runa in zelo rada čita list. Naročnino je plačala tudi rojakinja Milavec, Proletarca pa je ponovil trgovec Groznik. Tam sem tudi srečal rojakinjo Kral in njenega zeta vojaka, ki je bil prav tedaj na dopustu. Povedala mi je, da njen sin dobro napreduje v avijatični šoli. Na tem mestu se zahvaljujem vsem onim, ki sem jim poslal naprej koledarje, da mi jih ni bilo treba nositi in so jih kar sami razpečali. Torej najlepša hvala mrs. Antončič na Shefieldu, Zabkar v South View, John Žust, Midway, in Samec, Washington.

Johana Vozelj, South View, je padla ob novem letu in si zlomila nogo. Teden pozneje pa je spodrsnil na istem mestu njen mož in si zlomil roko. Rojakinja Papež iz Slovana je tudi padla, in sicer na obraz, katerega si je hudo potolkla in bi kmalu izgubila oko. Tudi ona je ponovila Prosveto, prav tako Modic, Fr. Bradač pa Proletarca, zaeno pa je podaril $1 v tiskovni fond.

(Konec prihodnjič.)

Anton Zornik.

PADEL V BOJU Z JAPONCI

Masontown, Pa.—Izgubili smo sina na bojnih poljanah. Rojen je bil 14. februarja l. 1923 in ob času smrti je bil star 21 let, osem mesecev in 29 dni. Tukaj zapušča očeta, mačeho, dve sestri in dve polsestri. Bil je član SNPJ.

Hočem napisati nekaj vrstic o pokojniku. K vojakom je šel prostovoljno. Midva sva mu sicer zelo branila, a on je naju milo prosil, češ, da ne more doma dobiti dela in da odhajajo k vojakom vsi njegovi tovariši, in ker sva videla, da ima tako veselje do vojaščine, sva mu končno privolila. Pred odhodom k vojakom pa je bil zelo žalosten in potrt, a midva ga nisva vprašala, kaj je bilo.

Od doma je odšel 25. junija l. 1941, in sicer v New York, od tam pa z ladjo na Havaje. Ladjo je vzelo 19 dni, da je dospela na Havaje; prišel je tja 29. julija l. 1941, kjer je bil do l. 1944, meseca februarja pa je bil poslan v Novo Gvinejo. V Gvineji je ostal do oktobra, nato pa je bil premeščen na Filipine, kjer pa je v boju z Japonci zgubil svoje mlado življenje. Ubit je bil 9. novembra l. 1944.

Vsakdo, ki ima sina na bojišču, si lahko predstavlja, kako velika žalost je zavladala v naši hiši. Vsi smo zbegani in potrti, posebno pa moj mož, ker on je bil njegov edini sin. Jaz ga sicer tolažim, a on ne more preboleti izgube edinega sina.

Dragi sin in brat! Zapustil si nas prerano. Usoda Ti ni dala prilike, da bi še vsaj enkrat prišel domov, da bi Te videli. Dal si svoje mlado življenje za domovino. Počivaj v miru!

Agnes Zadel.

NEKAJ LESNIK

Cleveland, Ohio.—Časopisje je polno komentarjev o konferenci "velike trojice", ki se je vršila v Jalti na Krimu. Ko sem opazoval slike velike trojice, ki so bile posnete na konferenci, sem videl Jožeta z velikimi brkami in širokim smehom na obrazu, poleg njega pa Churchilla z dokaj kislim izrazom na obrazu. To bi dalo misliti, da je Jože vrekel "ta veliko", Churchill pa "ta malo".

Reakcionarno časopisje se silno razburja, češ, da Stalin postaja preveč popularen med evropskimi narodi in da se širi njegov vpliv po vsem svetu z veliko naglico.

Ta brkasti Jože pa mora vseeno imeti nekaj dobrega za rokavom, kajti drugače ne bi bil tako uspešen na političnem, ekonomskem in bojnem polju. Med narodi se rodi malo velikih mož, ali Jože je eden med njimi in zgodovina ga bo opisovala kot stvarnika novega, lepšega in srečnejšega sveta.

Rim je silno poparjen. Papež in njegovi spletkarji, svetohlinci, jočejo in pretakajo krokodilske solze za Poljsko, češ, da je njena usoda zapečatena. Da, njena usoda je izgubljena za Rim in novci ne bodo prihajali k sv. Petru, ni pa izgubljena za poljski narod. Rim bo izgubil tudi drugod veliko, kajti narodi bodo rešeni črne reakcije, katera že od nekdaj ustvarja revščino in žuli preprosti narod. Da, ta reakcija je davila narode že stoletja, a po tej vojni bo tega konec, kar boli ne samo papeža in Gabrovška, temveč vso črno reakcijo.

Toka se ne da ustaviti. Nov red, nov svet prihaja iz vzhoda in se vali proti zapadu—korumpirana, gnila zapadna civilizacija bo pokopana!

* * *

Že veliko let sem delničar tiskovne družbe 'Enakopravnost', toda še nikoli mi ni prišlo na misel, kaj enakopravnost pomeni. Ustanovitelji Enakopravnosti so to besedo pobrali iz socialističnega slovarja. Beseda je lepa, toda pri Enakopravnosti je enakopravnost samo za Sitarja, Štritofa in še za nekaj drugih kampeljcev.

Letna delniška seja družbe Enakopravnosti ni bila že dolgo sklicana. Povprečen delničar te družbe sploh ne ve, kaj se godi pri podjetju. Po zakonu bi se morala vršiti redna delniška seja vsako leto, in sicer bi morala biti sklicana pismeno, a tega se ne izvaja. Pri tem pa je značilno, da je prosekutor, ki deli pravice narodu, duša in glava tega podjetja, a pri Enakopravnosti, kadar kršijo zakone, lepo zamiži in ne vidi ničesar.

Delničarji, čas je že, da bi sami spregovorili, kajti Enakopravnost ni bila ustanovljena le za nekaj birokratov.

* * *

Slovenski delavci, ki so veliko pretrpeli v času strašne požarne nesreče, ki se je dogodila pred nekaj meseci, so sedaj v precepu. Nekateri trgovci jih pregovarjajo, naj se ne izselijo iz tistega distrikta. Jaz pa pravim: izselite se iz tistega nevarnega in zakajenega distrikta v predmestje, kjer je sveži zrak in ne boste izpostavljeni nevarnosti. Ne poslušajte gotovih oseb, katere bi vas zopet rade priklenile v tovarniški distrikt, kjer je smrad in dim. Sedaj imate priliko, da si postavite nove domove drugje, kjer boste živeli mirno in lepše življenje. Na pogorišču naj pa napravijo park v spomin vaših žrtev.

John Filipič.

O POMOČI ZA JUGOSLAVIJO

Bellingham, Wash.—Vidi se mi potrebno popraviti poročilo, ki je bilo priobčeno v Prosveti z dne 13. februarja, glede zaključka Odbora za pomoč Jugoslaviji v Seattlu, Wash.

Ni res, da je bila postavljena neka meja, koliko naj kdo daruje. Govorili so in predlagali, da se članu izda izkaznica za toliko in toliko. Predlogov je bilo več, končno pa je bilo določeno, da lahko postaneš častni član Odbora za pomoč jugoslovanskemu narodu za pet dolarjev.

Torej s petimi dolarji bi se lahko nekdo ponašal, ki bi lahko brez vsake škode odrinil stotak, in se šopiril v Jugoslaviji, ako bi šel tja na obisk, "češ, poglej, jaz sem tudi pomagal . . ." Danes so drugačni časi kot so bili pred vojno. Danes laže prihraniš stotak kot si pred vojno desetak. Malo je danes delavcev, ki bi zaslužili manj kot dolar na uro. Tukaj osebno poznam več rojakov Američanov, ki zaslužijo lep denar. Koliko? Samo rečem, da je sedaj stotak z ozirom na njih zaslužek v prejšnjih časih prava malenkost.

To vse sem imel v mislih, ko sem protestiral na omenjenem shodu. Torej nisem proti majhnim vsotam oz. darovom, proti pa sem, da bi izkazovali kakšno "posebno čast" onim, ki darujejo majhne vsote. Ako je pri tem ostalo, ne vem, ker se o stvari ni več govorilo. Ni bilo časa na razpolago in predsednik je dejal, da čaka veliko dela rešitve in nadaljevali so z delom. Bilo je že pozno in treba je bilo misliti na odhod domov. Moja prijatelja, ki sta v odboru, sta ostala čez noč v Seattlu, jaz pa sem se vrnil domov. Od Seattla do Bellinghama je 96 milj in vožnja traja tri ure.

Naj omenim, da ni resnica, da sem kar tam plačal $100, kakor se glasi v Prosveti. Seve, prispeval sem $100, ampak ne na tistem shodu. Če že govorim za nekaj, je moja dolžnost, da tudi to storim in mi ni žal, temveč sem še ponosen, da sem v stanu nekaj storiti, kar je moralna dolžnost vsakega, čigar predniki so iz jugoslovanskih krajev.

Naj povem tudi, da ni moj namen kritizirati one, ki nočejo prispevati, dasi bi lahko brez kakega posebnega žrtvovanja, ker vem, da jim ne morem dopovedati. To je stvar vesti. Louis Adamič je povedal v knjigi "My Native Land", da so Grki skupaj spravili v nekaj mesecih nekaj milijonov, dasiravno grško prebivalstvo šteje v starem kraju le polovico toliko kot jugoslovansko. To je dokaz, da so oni veliko bolj narodno zavedni kot smo mi. Toda kako naj kritiziram druge rojake, ko ne morem pripraviti svojega lastnega sina, da bi se zanimal za usodo stare domovine? Veliko sem si prizadeval, da bi me razumel, a bilo je vse zaman. Poslal sem mu Prosveto, v kateri je bilo priobčeno pismo iz Metlike, ki ga je poslal v priobčitev moj prijatelj Silvester Novak iz Chisholma, Minn. Odpisal mi je, da mu je hudo, a "on jim ne more pomagati". Po pravici in odkrito povedano, boli me, ker vidim, da se ne zanima za svoj rojstni kraj.

George Gornik, 493.

IZ SACRAMENTA

Sacramento, Cal. — V mestu Sacramentu živi nekaj starih slovenskih naseljencev. Tu živi tudi precej Srbov in Hrvatov, kateri pa se po svoji stari navadi spodtikajo drug v drugega. Kdor tega ne verjame, naj gre večkrat po ulici "K" in se bo sam prepričal.

Jaz imam na hrbtu že 63 let, pa meni ni še nikoli ustavil mož postave, ne v Ameriki, kjer biyam že 45 let, ne v stari domovini.

Preteklo je že leto dni, odkar sem bil v Portlandu, Oregon, kjer sem ponoči iskal sobo in tekal iz ene hiše v drugo, nenadoma pa sem slišal radio, ki je naznanil: "John Tezak je dober in pošten ameriški državljan in pri družbi Kaiser smo mu dali delo."

Delo mi ni prijalo radi moje bolezni, katere sem se nalezel v raznovrstnih rudnikih, zato sem moral delo pustiti in se vrnil v Sacramento.

V predmestju že cveto breskve. Spomlad prihaja v našo tako hvaljeno Californijo.

John Tezak.

Slika z jaltiške konference velike trojice. Na levi strani je videti predsednika Roosevelta, v sredini je njegov tajnik Steve Early, na desni pa Churchill.

Ameriški vojaki prečkajo po pontonskem mostu reko Our v Sarski dolini, kjer je zopet v akciji tretja armada pod poveljstvom generala Pattona.

Slovenija v borbi za svobodo

Mirko G. Kuhel, tajnik SANSa

(Nadaljevanje)

II

Vloga komunistov

Večina vsega političnega vodstva je izvirala iz ljubljanske inteligence, v kateri je bilo nekaj radikalcev, ki so javno propagirali socialno in ekonomsko preureditev Jugoslavije. Med te so spadali tudi vodilni komunisti, ki so bili dobro poznani v ljubljanskih političnih in kulturnih krogih (Kidrič, Kardelj) in so uživali zaupanje in spoštovanje tudi med svojimi političnimi konkurenti pri obrtnih zadrugah in med liberalnimi in klerikalnimi elementi.

Slednji so vedeli, da se bodo z radikalci hrabro in pošteno borili za svobodo ter da bodo s svojo agresivno energijo in osnovno zdravim političnim programom povlekli tudi preprosti narod na svojo stran. To se je tudi resničilo, kajti v treh letih in pol je Osvobodilna fronta organizirala **slovensko narodno vojsko**, ki šteje nad 40,000 rednih borcev ter nadaljnjih 40 do 50 tisoč navadnih gerilcev, ki so sicer podvrženi komandi glavnega štaba narodne osvobodilne vojske Slovenije, ki pa ne spadajo med redne vojake.

Opora, ki jo je Osvobodilna fronta dobila od navadnega ljudstva, je slonela na dejstvu, da je program Osvobodilne fronte dočal za pravo osvoboditev in svobodo slovenskega naroda, in ne radi kakih političnih smernic komunistične stranke. V nobenem slučaju ni ta stranka skušala vsiliti komu svojih političnih idej in teorij, toda nedvomno je povečala svoje število radi velikega prestiža, ki ga je pridobila s svojo dalekovidnostjo o usodi Slovenije in s svojo agresivno akcijo proti narodnim sovražnikom. Največja bedastoča pa je, ko nekateri trdijo, da je Osvobodilna fronta "komunistična", oziroma da so člani narodne osvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije sami "komunisti". Pretirano bi bilo celo, če bi rekli, da je 10% oseb v Osvobodilne fronte komunističnega.

Osvobodilna fronta do danes še ni povzela niti enega koraka pri svojem osvobodilnem ali političnem delu v Sloveniji, ki bi bil komunističnega značaja, ali s katerem ni odločala ljudska večina potom svobodnih volitev. Vprašanje slovenskega naroda bodoni izključno na vprašanju svoboditve in pridruženja demokratične Slovenije v federaciji z drugimi narodi Jugoslavije. To je cilj vseh političnih strank in posameznikov, ki se udejstvujejo v Osvobodilni fronti in ta program je absolutno **narodnega značaja**, katerega Slovenci globoko razumevajo.

V svoji notranji politiki predvideva ta program **slovenski narod, slovenski jezik in njegove kulturne tradicije** ter neomejeno priliko za razvoj Slovencev kot **svobodnih ljudi**. Tako Slovenijo predstavlja mogoče le v družbi drugih narodov Jugoslavije—pod istimi pogoji—v federativni državi.

Komunisti v Sloveniji ne nastopajo kot politična skupina ločeni od drugih, temveč skupno in vzajemno kot posamezni člani Osvobodilne fronte. Dobro uvidevajo, da gospodarske in etične razmere ne dopuščajo v Sloveniji takih sprememb, kot jih je Ameriki prinesla ameriška revolucija, ali Rusiji oktobrska revolucija. In radi tega nasprotujejo, da bi se v notranje zadeve Slovenije vtikale zunanje sile—Rusija, Amerika, Anglija ali katerakoli druga zavezniška država. Pomoč za povojno rekonstrukcijo dežele pa hvaležno sprejemajo od vsake države. Pripravljeni so učiti se od vsakega naroda, ki si je s svojo krvjo priboril svojo svobodo, posebno Amerika s svojo revolucijo proti Angliji in Rusija s svojo proti carizmu. Slovenski komunisti nimajo nobenega načrta za bodoče smernice Slovenije, razen onega, katerega je sprejela Osvobodilna fronta in s katerim se strinja do malega ves slovenski narod.

Časopisi in revije

Značaj politične propagande v časopisih in drugih publikacijah največ pokaže politično smer. Teh listov in publikacij je med partizani v Sloveniji sorazmerno veliko. Toda edini list komunističnega značaja je **Ljudska Pravica**, glasilo komunistične stranke. Ta je namenjen izključno za člane stranke in se ponaša z običajnim kladivom in srpom. List je praktično urejevan in prinaša gradivo o vojaški in politični situaciji po vsem svetu in seveda polaga največ važnosti Sloveniji in vlogi, ki jo igra Osvobodilna fronta v tej svetovni vojaški in politični borbi. Stranka izdaja tudi drug material komunističnega značaja, ki pa je namenjen članom stranke za prosvetne namene, ne pa drugim članom Osvobodilne fronte.

Drugi važni listi so: **Slovenski Poročevalec**, ki je glavno glasilo Osvobodilne fronte, **Kmečki Glas**, namenjen kmetovalcem in poljedelcem, **Žena Danes**, ki se peča z vprašanji in problemi ženstva in gospodinjstva, **Slovenski Partizan**, ki je glasilo narodne osvobodilne vojske Slovenije, ter mnogo drugih manj važnih listov in revij. Mnogo teh listov prihaja tudi v Ameriko in niti v enem ni opaziti kake komunistične propagande.

Narod in Osvobodilna fronta

Kaj pa slovenski narod? Kakšen je njegov odnošaj napram Osvobodilni fronti?

Ljudstvo ima popolno zaupanje v vodstvo Osvobodilne fronte in ne povprašuje, kakšne stranke je eden ali drugi. Zaveda pa se dobro, kdo je zgradil Osvobodilno fronto. Predstavlja si jo za najvišjo politično in civilno oblast in z zadovoljstvom uvideva, da ni res tista grda pošast, kot so jo slikali belogardisti iz Ljubljane po radiju, po časopisih, kakor tudi z mnogih prižnic. Ne vtika se v privatno življenje ljudstva ali v njegovo vero in cerkev.

Dasiravno je bila vojna zelo krvava in je spočetka civilna revolucija razpršila mnogo družin, ta položaj danes ni več važen. Narod priznava tudi komunistom kredit za njihovo vešče vodstvo in pomoč pri organiziranju osvobodilnega gibanja med narodom, ki sestoji iz zelo konservativnih kmetov, ki so globoko verni in zelo starokopitnega političnega mišljenja. Komunisti pa so spravili in povezali v bisago svoje politične nazore, ki bi znali narod popeljati v močvirje civilne vojne in sovraštva. Spoznali so, da je **hitlerizem** največji sovražnik slovenskega naroda, ter da je narod spoznal svoje voditelje le po njihovem **delu in uspehih**, ne pa po lepo zvenečih političnih geslih.

Komunisti v Sloveniji ne obvladujejo nobene pozicije, ki bi jim zagotovila kakšno kontrolo nad vlado po končani vojni. Celo **slovenski parlament** je začrtal narodu le provizorične ali začasne smernice. Slovenski narodni osvobodilni svet, ki je izvrševalni odbor slovenske vlade ali parlamenta, vedno poudarja, da osvobodilno gibanje danes ne more določiti končnega obrisa nove države. Ves narod mora biti najprej osvobojen in imeti priliko do svobodnih volitev, predno je mogoče to demokratično in pravično določiti.

Isto stališče zavzema o tem vprašanju tudi nova **federalna vlada Jugoslavije** (AVNOJ), ki je uradno proglasila, da ne funkcionira kot redna vlada, temveč le začasno, dokler narod sam ne izrazi svojega mišljenja. V Sloveniji se to poudarja dan za dnem. To so jasni znaki demokracije. In da se tega zavedajo tudi zavezniške sile, spričuje zaključek konference Roosevelta, Churchilla in Stalina v Jalti. AVNOJ je priznan za **de facto** vlado Jugoslavije, katerega naj spopolnijo še oni poslanci državne skupščine, ki se niso kompromitirlai s sovražnikom.

(Se nadaljuje.)

Prva pošiljatev pomoči v Jugoslavijo

War Relief Fundu Američanov južnoslovanskega porekla je dovoljeno od vlade, da objavi prvo pošiljatev pomoči narodom v Jugoslaviji; bila je odposlana z ladjo dne 3. januarja t. l. in je imela sledeče blago:

67 zabojev "malted" mleka;

1 zaboj kirurgičnih instrumentov;

26 zabojev bolniških potrebščin;

49 bal sukna za ženske, moške, ženske in otroške obleke;

285 zavojev moških, ženskih in otroških ponošenih oblek;

16 zabojev ponošenih čevljev;

1200 zabojev sardin;

16 zabojev šivalnih strojev;

974 zavojev ponošene obleke. Kar je skupno znašalo preko 220 ton in predstavlja okrog $300,000 vrednosti v gotovini.

Tej pošiljatvi bodo sledile mnoge druge z večjo in bogatejšo vsebino, o čemer bomo poročali, kakor hitro nam bo dovoljeno od strani vlade.

Brez dvoma bo pomenila ta naša prva pošiljatev mnogo za naš izstradani narod, kateri je žrtvoval vse v borbi za svobodo in neodvisnost. To ne pomenja samo dejstva, da pride to blago v roke tisočerih ljudi, žensk in otrok, katerim je pomoč potrebna, ampak tudi v tem, da bo doprinesla najboljši dokaz našega pojmovanja za resnične ideale, ki so spremljali borbo za boljšo bodočnost južnoslovanskih narodov.

Zahvaljujemo se vsem, kateri so sodelovali pri tem delu za pomoč našim narodom, zaeno pa jih prosimo, da s podvojeno silo nadaljujejo delo za pomoč izstradanim narodom v Jugoslaviji.

Zlatko Balokovic, predsednik,
Rev. S. Maletich, tajnik,
Mirko G. Kuhel, blagajnik.

Nemški dolgovi

New York. (ONA)—Dr. Atwood Townsend, profesor na New York University, pravi, da cenijo škodo, katero so napravili Nemci, na približno 508 milijard dolarjev. V tej vsoti so zapopadena opustošenja zasedenih dežel in tatvine umetniških objektov, ter zavezniški vojni stroški. Upoštevane niso izgube življenj, trpljenja in drugih posledic nemške krutosti. Dr. Townsend ceni, da bodo mogli Nemci odplačati približno polovico te vsote s tem, da bodo povrnili nakradene stvari in sezidali na novo porušene in razdrte kraje. Kar ostane, pa bodo mogli plačati le z reparacijami v blagu—kar bo zahtevalo najmanj eno generacijo dela.

Prehranjevalne razmere v Evropi

Roy F. Hendrickson

Pisec tega članka je bil na čelu poljedelske in živilske uprave Združenih držav v zadnjih desetih letih. L. 1940 so mu poverili upravo in distribucijo živil, danes pa je podravnatelj U.N.R.R.A.

Da bi Hitler preprečil polom notranjega bojišča, kakor je to bil slučaj l. 1918, je v okviru nemške strategije druge svetovne vojne prav posebno pozornost posvetil živilski preskrbi. Z velikopotezno in z zelo strogo razdelitvijo živil v Nemčiji je mislil, da nemško ljudstvo lahko zopet zapelje v novo vojno. Položaj pa se je v zadnjih mesecih temeljito spremenil. V svojih kalkulacijah je Hitler računal na obsežna zasedena ozemlja, kakor tudi na ozemlja svojih podrepnikov. Vse to pa mu je sedaj zdrčalo iz rok.

Nemški prehranjevalni strategi so računali, da je nemškemu povprečnemu človeku potrebno za preživljanje dnevno 3,200 kalorij. Sedaj je ta količina zdrknila na komaj 2000 kalorij, verjetno pa je, da je bila v zadnjih časih potisnjena še nižje.

Strokovnjaki računajo, da je Nemčija do konca meseca marca 1944 uvozila ducat milijonov ton živil. Nemčija pa je lansko poletje izgubila ozemlje, od koder je prišlo čez 7,000,000 ton teh živil. Prav lahko je mogoče, da se bo nemška notranja fronta pogreznila ravno zaradi pomanjkanja prehrane. Gotovo je, da so Nemci izropali vso zasedeno Evropo in da imajo še nekaj rezerv tega plena na razpolago, zlasti velja to za žitarice.

Nemci se bodo potrudili, da bi izgubljene prihode živeža nadomestili v tistih pokrajinah, ki jih imajo še pod svojo kontrolo, vendar kopnijo tudi ta ozemlja iz dneva v dan in tako je za Nemce letošnja zima prva najtežja preizkušnja v pogledu prehrane.

Hitler je z vso vnemo favoriziral proizvodnjo živil, pri tem pa seveda ni smel opustiti v nemar drugih važnih sirovin za oboroževalno industrijo. S totalno mobilizacijo črne vojske je ogromno število kmečkih delovnih sil odšlo v vojašnice, polja pa so ostala neodbdelana. Na drugi strani se je proizvodnja znižala zaradi izostanka umetnih gnojil, zlasti fosfatov, ki jih je Hitler pred dvema letoma v ogromnih količinah prejemal iz severne Afrike.

Za ostale evropske narode je letošnja zima strašna preizkušnja tudi še zaradi tega, ker se Nemci dosledno poslužujejo pri svojih umikih taktike požgane zemlje. Ogromna zemljišča so bila uničena po tankovskih bitkah, medtem ko umikajoči se Nemci koljejo in uničujejo živino. Na Nizozemskem so Nemci s poplavami obširnih rodovitnih zemljišč uničili celoletno letino. Tam pa, kamor so spustili morsko vodo, bo zemlja za nekaj let popolnoma neuporabna.

Tudi če bi se vojna v teku te zime omejila zgolj še na nemško ozemlje, bodo prehranjevalne razmere v osvobojenih krajih zelo problematične. Repatriacija delovnih sil bo mogoča le v zelo omejenem številu, ker so Nemci 20,000,000 ljudi odvedli v sam nemški rajh.

* * *

Zelo je verjetno, da bodo štiri države: Poljska, Češkoslovaška, Grčija in Jugoslavija potrebovale največjo finančno pomoč s strani UNRRA. Ta finančna pomoč bo služila za nakup živil in drugih nujnih potrebščin. Te dežele so obubožale in devize, s katerimi razpolagajo, so zelo skromne. Pozabiti pa ne smemo na njihove bogate prirodne zaklade, posebno pa na njihov veličasti duh, s katerim so posebno Jugoslovani prepojeni in ki bo pri obnovi ravno tako zmagovit kakor je bil v borbi. Te dežele morajo dobiti zadostno pomoč vsaj do prve letine in za nekatera področja tudi še za kasneje. To bo odvisno od uničenja, ki ga bo sovražnik pustil za seboj.

Tudi za druge predele je problem težaven. Glede finančnih izvorov pa je situacija vendarle drugačna. Francija, Belgija, Nizozemska in Norveška bodo verjetno lahko iz lastnih sredstev krile svoje potrebe. Tudi njihove potrebe bodo velike; kakšno obliko pokritja nakupov bodo stavile na razpolago, je postranskega pomena.

Nemčija je letno rekvirirala na Francoskem 3 in ½ milijona ton živil, ki bodo sedaj ostala doma. Kljub temu, da je bila tedenska odmera kruha na Francoskem za 330 gramov manjša kakor v Nemčiji, so Nemci leta 1943 izvozili iz Francije 600,000 ton pšenice. Zadnja žetev v severni Afriki je bila neugodna in bo zato Francija mogla le majhne količine uvoziti v domovino.

Belgija je najgosteje naseljena dežela v Evropi. Vojna je v mnogem spremenila belgijsko poljedelstvo. Pred vojno je Belgija uvažala polovico potrebnih živil. Da so mogli Nemci iz Belgije koristno izvlačevati industrijske proizvode, so morali belgijskemu delavstvu dovažati znatne količine žitaric iz drugih področji. Tu je bil potemtakem položaj obraten kakor pa na Francoskem. Sedaj, ko je Belgija osvobojena, bo neobhodno potrebno nadomestiti ji količine, ki so jih dobavljali Nemci. To ne bo težko, ker razpolaga Belgija z zadostnimi plačilnimi sredstvi, čeravno bo razdelitev otežkočena zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev, ki morajo biti na tem področju na razpolago operativni vojski.

Tudi Nizozemska in Danska sta morali v teku vojne v mnogem modificirati svoja poljedelstva. Prva in druga bosta olajšani, ko bodo prenehali izvozi živil v Nemčijo. Na Nizozemskem in na Danskem je število domače živine gotovo padlo in z njim tudi količina mleka. Če bodo na kak način preprečili poplave na Nizozemskem in tudi na Danskem, se bosta obe deleli lahko v najkrajšem času poljedelsko normalizirali, pod pogojem seveda, če bo mogoče pravočasno preskrbeti zadostne količine umetnih gnojil in kmečkega orodja.

Na Norveškem je pomanjkanje hrane zelo občutno. Relativno je samo krompirja v zadostnih količinah na razpolago. Norvežani tega živila porabijo povprečno pol kilograma dnevno. Proizvodnja mleka se je znižala, ker je Norveška pred vojno morala uvažati znatne količine krmil, kakor tudi živil. Celo norveško ribištvo je med vojno občutno nazadovalo.

Koliko časa bo treba za obnovo evropskega poljedelstva? Odgovor je odvisen od mnogih činjenic: od obsega učinkovitosti taktike zgorele zemlje; od razpoložljivih prevoznih sredstev za umetna gnojila, poljedelske stroje in semenja; od pravilne organizacije distribucije, ki naj dovaža potrebščine v kraje, kjer so potrebne najnujnejše še pred žetvijo; končno pa tudi od stabilnosti in iniciativnosti posameznih vlad po končani vojni.

Evropsko poljedelstvo je v dobi med prvo in drugo svetovno vojno zelo napredovalo. Mehanizacija je v mnogih predelih zavzela pomembne razmahe. Moderne metode obdelave so znatno povečale tako količino kakor tudi kakovost pridelkov. Kljub temu je še vse polno temeljnih problemov, ki jih bo treba premostiti z vstrajnim delom in z vso življenjsko energijo še dolgo po končani vojni.

—*Bazovica.*

LISTNICA UREDNIŠTVA

Witt, Ill.—J. H.: Kar se ustave in zakonov tiče, je teoretično lahko predsednik Združenih držav vsak tukaj rojen državljan, bodisi reven delavec ali milijonar. V praksi je seveda drugače. Če je Roosevelt milijonar ali ne, nam ni znano; vemo le, da je bogataš.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

2657-59 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izvršni odsek

VINCENT CAINKAR, gl. predsednik ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
F. A. VIDER, gl. tajnik ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON TROJAR, gl. pomožni tajnik ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUHEL, gl. blagajnik ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
LAWRENCE GRADIŠNIK, tajnik bol. odd. ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direkt. mlad. oddel. ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj glasila ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON GARDEN, urednik glasila ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Podpredsedniki

MICHAEL R. KUMER, prvi podpredsednik ... Box 64, Universal, Pa.
CAMILUS ŽARNICK, drugi podpredsednik ... 3579 W. 66th St., Cleveland 2, Ohio

Distriktni podpredsedniki

JOS. CULKAR, prvo okrožje ... 417 Woodland Ave., Johnstown, Pa.
JAMES MAGLICH, drugo okrožje ... R. D. No. 1, Oakdale, Pa.
RAYMOND TRAVNIK, tretje okrožje ... 7925 Middlepointe, Dearborn, Mich.
JOHN SPILLER, četrto okrožje ... 3979 Randall St., St. Louis 16, Mo.
URŠULA AMBROŽICH, peto okrožje ... 418 Pierce St., Eveleth, Minn
EDWARD TOMSIC, šesto okrožje ... 823 W. 7th St., Walsenburg, Colo.

Gospodarski odsek

MATH PETROVICH predsednik ... 383 E. 131st St., Cleveland 10, Ohio
VINCENT CAINKAR ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
F. A. VIDER ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUHEL ... 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JACOB ZUPAN ... 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
LONALD J. LOTRICH ... 1937 So. Trumbull Ave., Chicago 23, Ill.
RUDOLPH LISCH ... 700 E. 260th St., Euclid 17, O.

Porotni odsek

ANTON SHULAR, predsednik ... Box 27, Arma, Kansas
FRANK VRATARICH ... 313 Tener St., Luzerne, Pa.
FRANK BARBIČ ... 19511 Muskoka Ave., Cleveland 19, Ohio
ANDREW VIDRICH ... 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
JOSEPHINE MOČNIK ... 772 E. 185th Street, Cleveland 19, Ohio

Nadzorni odsek

FRANK ZAITZ, predsednik ... 3301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANDREW GRUM ... 17182 Snowden, Detroit 21, Mich.
JOHN OLIP ... 221 So. Prospect Ave., Clarendon Hills, Ill.
FRED MALGAJ ... 26 Westclox Ave., Peru, Ill.
JOSEPH FIFOLT ... 1237 E. 60th St., Cleveland 3, Ohio

Glavni zdravnik

DR. JOHN J. ZAVERTNIK ... 3219 So. Ridgeway, Chicago 23, Ill.

Kampanja za zbiranje obleke med Američani

Dne 1. aprila se začne po vsej Ameriki kampanja za nabiranje obleke, kar se bo vodilo pod imenom UNITED NATIONAL CLOTHING COLLECTION. Ta kampanja bo trajala do 30. aprila in v njej bodo sodelovale relifne organizacije pod vodstvom klubov "Lions", "Kiwanis" in "Rotary". V teh se bodo od zdaj pa do 1. aprila ustanovili krajevni odbori po vseh mestih z namenom, da v tej kampanji sodeluje ves narod, vsi stanovi in vse narodnostne skupine.

Vsa obleka, katera se bo nabrala v tej kampanji, bo darovana delujočim relifnim organizacijam zedinjenih narodov. Prema temu bo od tega tudi Jugoslavija dobila svoj delež. Z ozirom na to bodo jugoslovanske in druge relifne organizacije za časa te kampanje v zvezi z ameriškimi organizacijami ter bodo vso obleko, nabrano v mesecu aprilu, oddali tej skupni kolekciji.

V skladu s tem programom hoče Ameriški odbor za pomoč Jugoslaviji ukreniti vse potrebno, da koordinira svoje odbore za sodelovanje s to kampanjo (United National), potem pa hoče nadaljevati s svojo lastno akcijo po končanem aprilu.

Od skupne kolekcije se bo razdelilo gotove količine raznim deželam, a količine bodo bazirale na potrebah posameznih dežel. Ker je splošno znano, da je v Jugoslaviji potreba za obleko mogoče večja kakor v katerikoli drugi deželi Evrope, pričakuje se, da bo količina, katero bo odmeril United National Committee Jugoslaviji razmeroma velika. Zato priporočamo vsem našim odborom, društvom in posameznikom, da čim aktivneje sodelujejo pri nabiranju z ameriškim narodom za časa kampanje United National komiteja.

Predsednik United National kampanje je poznani industrijalec Henry J. Kaiser, kateri je v svoji prvi izjavi pred par tedni rekel, da vsa znamenja kažejo, da bo dalo gotove kvote v kampanji, katere namen je zbrati v teku enega meseca, 150 milijonov funtov obleke. Mi vsi moramo delati pri tem, kajti z dosego te kvote bomo prinesli veliko pomoč vsem potrebnim narodom, vštevši slovanske, kateri so bili najhuje prizadeti za časa te vojne.

Kampanja United National komiteja bo torej samo tista, katera bo zbirala obleko ves mesec april. Med tem je pa potrebno za naše jugoslovanske odbore, da nadaljujejo za naš War Relief Fund Amerikancev južnoslovanskega porekla in zbirajo druge relifne predmete, kakor hrano, medikalije itd.; zakaj ti predmeti se ne bodo pobirali pri skupni kolekciji. Glede kampanje United National je najboljše, če se obrnete na krajevne odbore ameriških organizacij, kakor so klubi "Lions", "Kiwanis" in "Rotary".

Zlatko Balokovic, predsednik War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent.

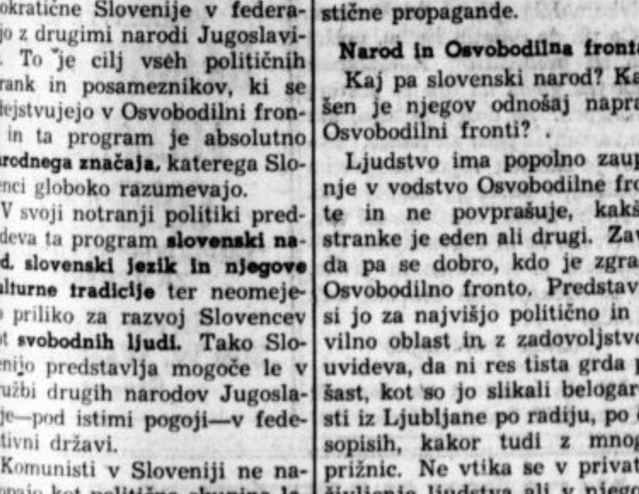

Unije CIO in ADF so v Los Angelesu odprle skupni urad, v katerem odpuščeni vojni veterani dobe informacije in nasvete z ozirom na svoje lastne probleme. Na levi sta dr. Robert Ziegler, direktor veteranskega urada ADF, in Arthur H. Tryon, direktor tega unijskega veteranskega centra. Na sredi je Shevy Wallace, predstavnica CIO, na desni pa vojni veteran W. A. Needham, član unije strojnikov ADF.

A PURSUIT PLANE, at a cruising speed of 200 m.p.h. requires one gallon of gasoline for every four miles of flight.

Informacije o dohodninskem davku

Washington.—Joseph D. Nunan Jr., Commissioner of Internal Revenue, je podal naslednjo izjavo v odgovor na številna vprašanja glede novih določb zakona o dohodninskem davku posameznikov, tičočih se odbitkov za poročene moške in žene, ter dohodninski davek nedoraslih:

Odbitki za poročene moške in žene.—Novi zakon določa, da morata mož in žena, ki pošljeta svoje "returns" separatno, vzeti vsak svoje lastne odbitke na svojih tiskovinah. Oba odbitka je mogoče zahtevati na eni sami poli le takrat, če a) oddasta svoj "return" skupaj, na eni sami tiskovini, in b), ako eden od njih nima takih dohodkov, da bi bili davkom podvrženi in je kljub temu neodvisen od katerega koli drugega davkoplačevalca. Ako gre za člane naših oboroženih sil, je treba pomisliti na to, da davčni zakoni pri plačah za aktivne vojaške službe ne vpoštevajo prvih $1,500, izplačanih v enem letu vojakom v službi. Posledica tega je, da večina naših vojakov nima dohodkov, ki bi spadali pod davčno obvezo, tako, da torej morejo njih žene zahtevati zase njih odbitke.

Dohodki nedoraslih.—Novi zakon zahteva, da je treba smatrati zaslužek otrok kot njihova lastnina, ne pa kot lastnina njihovih staršev, v kolikor gre za dohodninski davek. Posledica tega je, da morajo nedorasli, ki so zaslužili lani $500 ali več, izpolniti in odposlati svoje "Income Tax Returns" ravno tako kot vsi dorasli. Seveda, staršem radi tega ni treba več prijaviti v svojih lastnih dohodkih zaslužka svojih otrok.

Dohodki izpod 500.—Osebe, ki lani niso dosegle zaslužka $500, niso dolžne poslati svoj "Income Tax Return", toda v mnogih slučajih bo dobro žanje, ako jih bodo vseeno poslali. V slučaju samca, ki je zaslužil manj kot $500, od katerih pa mu je bilo odtrgano nekaj za davek, bo prinesla "Income Tax Return" povratek vsega zneska. V slučaju poročenca, ki je zaslužil manj kot $500, in ne glede na to, ali je bilo nekaj odtrgano za davke ali ne, pa je nasvetovati, da pošljeta oba skupen ali kombiniran return (s soprogom ali soprogo), tako da bosta lahko deležna vseh ugodnosti svojih odbitkov."—OWI.

AGITIRAJTE ZA PROSVETO!

RDEČA KOKARDA

Roman iz velike francoske revolucije

STANLEY WEYMAN

(Nadaljevanje)

Ker sem takrat že po malem vstajal, sem se peš napotil k njegovi hišici. Izvedel nisem ničesar posebnega mimo tega, da je bil neki oče kapucin dva dni in dve noči njegov gost in da je gospod župnik zelo zaskrbljen in slabe volje jahal v Cohors. Vaščani, ki sem jih srečaval spotoma, so me spoštljivo, da, celo prijazno pozdravljali; toda senca sumnje, ki sem jo bil že pred meseci opazil na njihovih obrazih, je bila postala med tem še temnejša. Pri slehernem sem imel občutek, da mu je kar odleglo, ko sem mu izginil izpred oči.

Pred vhodom v glavni drevored sem srečal moža, ki sem ga poznal, nekega vinotržca iz Aulnoya. Ustavil sem ga in vprašal, ali so tamkajšnja gospoda na svojem gradu.

Debelo me je pogledal.

"Ne, gospod vikont," je dejal. "Odpotovali so že pred nekaj tedni . . . po tem, ko se je dal kralj pregovoriti, da se je vrnil v Pariz."

"A gospod baron?"

"Takisto."

"Ali so šli v Pariz?"

Pošteni malomeščan mi je pomežiknil.

"Mislim, da ne, gospod. To morate sami bolje vedeti od mene, gospod vikont; a zdi se mi, da se ne bi dosti zmotil, če bi rekel v Turin."

"Bolan sem bil," sem mu pojasnil. "Ničesar ne vem."

"Vaše mesto bi bilo v Cahorsu," je odvrnil z dobrohotno osornostjo. "Večina gospode je tam, kolikor jih ni šlo preko meje. Dandanes je v mestu bolj varno nego na kmetih. Oh, če bi moj oče še živel . . ."

Ne da bi dokončal svoj stavek, je skomignil z rameni, priklonil se in odšel. Vzlic njegovemu presenečenju sem videl, da je zadovoljen z revolucijo, čeprav je iz vljudnosti skrival svoje veselje.

Žalostno čuvstvo zapuščenosti me je navdajalo, ko sem se vrnil v grad. Oropana zelene odeje, ki je poleti ublaževala njene črte, se je velika kamenita zgradba s svojimi stolpi ostro odražala na koncu drevoreda; zdelo se mi je, da nekam skrivnostno deli z menoj samoto in mi pripoveduje o zlih časih, ki so še usojeni meni in njej. Z abbejem Benoitom sem bil izgubil edinega tovariša in to baš v trenutku, ko se je obenem z novim prebujenjem mojih moči dramila v meni potreba po družbi in želja po udejstvovanju. Zato me je kar prijetno presenetilo, ko sem se približal vratom in sem zakledal konja, privezanega nedaleč od njih. Sedlo je bilo opremljeno s torbami, jermenje oškropljeno z blatom.

Andre, ki sem ga našel v dvorani, mi v moje začudenje ni javil gostovega imena, ampak je nadaljeval svoj posel in brisal z mize prah, ne da bi se obrnil k meni.

"Kdo je tu?" sem vprašal ostro.

"Nikogar ni," je odgovoril.

"Nikogar? Čigav je potem ta konj?"

"Kovačev je, gospod."

"Kako? Butonov?"

"I kakopak. Butonov! To, da ga je privezal pred gosposkimi vrati, je pač nova navada," je dodal posmehljivo.

"A kaj dela? Kje je?"

"Tam, kjer je mesto zanj: v konjušnicah," je odvrnil stari sluga. "Mislim, da že dolgo ni opravljal tako poštenega dela."

"Konje kuje?"

"Kaj naj bi delal drugega? Gospod vikont ga menda ne misli povabiti na obed?"

Ne da bi se ustavil ob tej predrznosti, sem krenil proti hlevom. Začul sem hropenje meha; in ko sem zavil okoli vogala, sem naletel na Butona, ki je bil z dvema pomočnikoma baš sredi dela. Kovač, golorok in opasan s širokim usnjatim predpasnikom, je bil s svojimi golimi, sajastimi laktmi spet podoben nekdanjemu Butonu. Toda na sprednjem koncu pečnice mu je ležala skrbno zložena obleka; višnjeva suknja z rdečimi zalekí, dolg višnjev telovnik in na vrhu klobuk s široko trobojno kokardo. Ko je spustil nogo konja, katerega je koval, se je vzravnal, da bi me pozdravil. V njegovem pogledu je bil nov, ponižen in hkratu izzivalen izraz.

"Ali je mogoče?" sem dejal, norčujoč se iz njega. "To je zame prevelika čast, gospod kapetan! Član komiteta, pa kuje moje konje!"

"Ali mi ima gospod vikont kaj očitati?" je vprašal in zardel pod rjavino svojih lic.

"Jaz? Nikakor ne. A čast, ki mi jo izkazujete, je tako nenadejana."

"Vsak mesec sem se oglasil, da postorim, kar je treba," je trdovratno nadaljeval kovač. "Ali se more gospod pritožiti, da njegovi konji niso bili dobro oskrbovani?"

"Ne! Samo . . ."

"Ali se je mar gradu gospoda vikonta kaj zgodilo? Ali so mu zažgali le en snop žita? Ali mu je nestalo le enega žrebeta s pašnikov ali le enega jajca iz kokošnjaka?"

"Ne," sem dejal.

Buton je resno zmajal z glavo.

"Če mi gospod nima ničesar očitati," je povzel, "tedaj naj me izvoli pustiti, da končam svoje delo. Nato mu predam sporočilo, ki sem ga prinesel zanj. A sporočilo je zaupno, in kovačnica . . ."

"Ni pravi kraj za skrivnosti, niti za kovačeve ne," sem mu zabrusil preko ramena. "Nu prav, poiščite me na terasi, ko boste gotovi."

Čez pol ure je prišel za menoj, stisnjen v svojo sijajno obleko in—Bog mi odpusti greh!—z mečem ob boku. Važna skrivnost je bila tale: prinesel je bil odlok o mojem imenovanju za podpolkovnika narodne straže.

"Ta čin vam je bil podeljen na mojo zahtevo," je dejal z nerodno samozavestjo. "Več glasov je bilo slišati, gospod vikont, ki so trdili, da se niste baš dobro veli za časa pobune, toda jaz sem jih brž ugnal v kozji rog. Rekel sem tudi: 'Če ne bo podpolkovnika, ne bo kapetana!' Brez mene pa ne morejo prebiti. Jaz sem tisti, ki ohranjujem v našem kraju mir."

Kak položaj! Res ne vem, ali se mi je zdel na prvi mah bolj smešen ali bolj ponižujoč. Pred šestimi meseci bi bil togotno raztrgal listino, vrgel mu kose v obraz ter ga s palico nagnal izpred svojih oči. Toda marsikaj se je bilo zgodilo od tistih dob; še mrki grohot, ki me je hotel posiliti, sem ukrotil. Ukrotil sem ga z naporom, ki mi ga je z ene strani narekovala previdnost, z druge pa plemenitejši nagib: spomin na preprosto vdanost, ki mi jo je bil ta mož izkazal v najtežjih okolnostih. Zahvalil sem ga, rekoč, da hočem pismeno sporočiti svojo odločitev komitetu.

Toda Buton še ni odšel, ampak je v zadregi prestopal s svojimi velikimi nogami; s posmehljivo vljudnostjo sem čakal, kaj bo. Naposled je zagodrnjal:

"Še nekaj bi vam rad povedal, gospod vikont. Gospod župnik je odšel iz Sauxa."

"Nu—in?"

"Oh! Vrl človek je, ali vsaj bil je vrl," je nadaljeval, kakor da mu gredo besede le nerade z jezika. "Toda namenil se je v osje gnezdo in dobro bi bilo, da ga vi posvarite."

(Dalje prihodnjič.)

It's Easy to Make Your Income Tax Return on Your Withholding Receipt

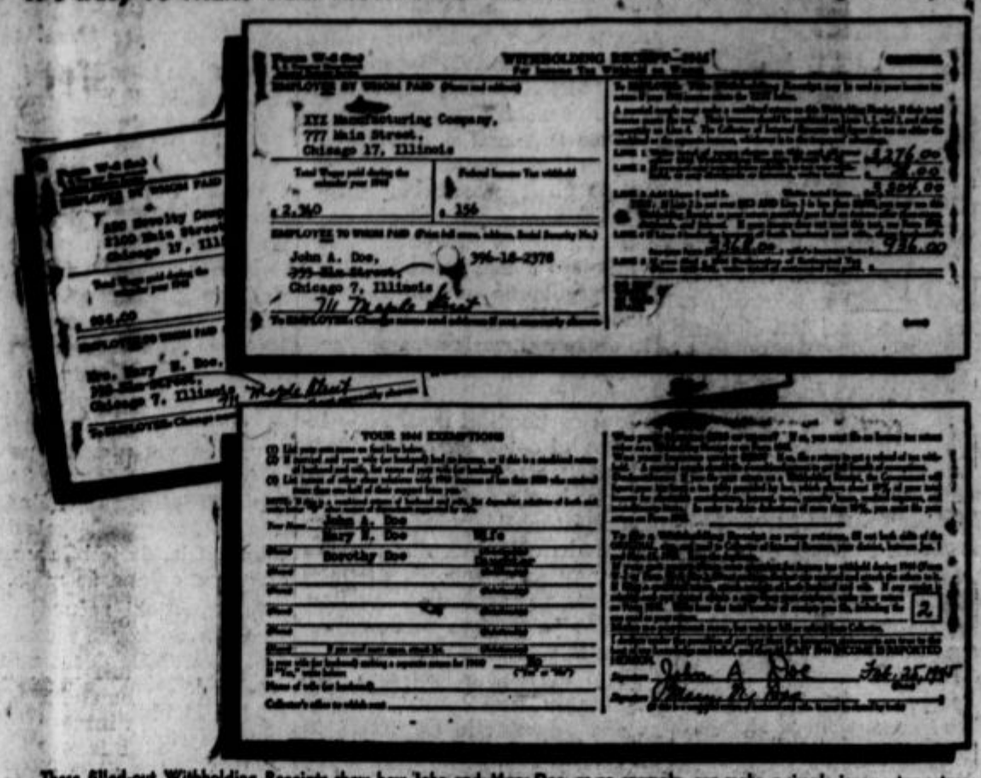

These filled-out Withholding Receipts show how John and Mary Doe, as an example, can make a simple income-tax return. They add up their income and list it all on one of their receipts, and attach the other receipt.

Joseph D. Nunan, Jr., Commissioner of Internal Revenue, suggested four simple rules to help the millions of wage earners who intend to use their Withholding Receipts as their 1944 income-tax returns. A return on either a Withholding Receipt or on Form 1040 is required not later than March 15 from every person who had $500 or more income last year.

The suggested rules are as follows:

1. Be sure to answer fully the questions about your income on the front side of your receipt. If you had more than one job last year and if you had income outside of your job, be sure to include all your income. If husband and wife are making a combined return, include all the income of both. Read the "test" on the receipt to see if you are eligible to use the receipt as a return; if not, use Form 1040 and attach your receipt to it.

2. Be sure to list on the back of your receipt the names of all the persons, including yourself, for whom you claim exemptions.

3. You should have one receipt for every job you had last year. Count your receipts (where employer furnishes duplicate copies of the same receipt, count only one), write the number of receipts in the box on the back of your last receipt, and attach all the receipts together. If husband and wife are filing a combined return, count and attach the receipts of both. However, where more than one receipt is filed, only one of them should be filled out; simply attach the others as they are.

4. Be sure to sign the receipt you use as a return. If husband and wife are filing a combined return, both must sign.

Commissioner Nunan explained that returns filed on a Withholding Receipt should be mailed to the office of the collector of internal revenue in your district, without any money. His staff will then figure out the tax, give the taxpayer credit for taxes already paid, and send a bill or a refund for the difference. Where a bill is due, it will usually take the collector a few days to a few weeks to make up the bill and mail it, and the taxpayer will have 30 days from that date to pay it. Where a refund is due, the return will be verified and a check will be mailed as soon as possible.

Taxpayers who file their returns on the standard income-tax blank, Form 1040, need not fill out their Withholding Receipts but must nevertheless attach their receipts to their Form 1040 returns, Commissioner Nunan added. Also, when filing a return on Form 1040, any balance of tax due on the return must be paid with the return—not later than March 15.

motorjev. Švabi se pripravljajo na napad. Policija in žandarmerija, nam je javil ob zori kmet domačin, ki si je pobliže ogledal njihovo zbirališče. Kakih štiristo mož vsega skupaj. Kot se zdi, prihajajo še novi. Prešteli jih bomo kmalu na svoje oči. "Danes jih bomo zmlatili temeljito," je obljubil komandant Marjan v imenu vsega bataljona, preden je zjutraj poslal patrole na izvidnice, razpostavil mitralješka gnezda in pripravil vse potrebno za dostojen sprejem sovražnika.

V dolini že cvete pomlad, tu pri nas v bregovih pa se zima šele poslavlja. Še se upirajo lise snega aprilskim sončnim žarkom. Vmes smo si poiskali zaklone na vlažni zemlji. Moramo reči, da smo si dobro izbrali položaje. Tla so precej kamenita, posejana s skalnatimi zobmi, ki nam bodo služili za varno kritje. Za nami gost smrekov gozd, pred nami strma čistina vse do poti, nemara 500 metrov daleč.

Tovarišu Zoru niso prav všeč tile zaklon: "Kaj bi čepeli takole strahopetno za skalami? Jaz sem za juriš, pa amen. S Švabi drugače ne opraviš!" Vsi verjamemo v njegovo odločnost pa smelost starega partizana, vemo pa tudi, da si neskončno želi priboriti si parabelo. "Nič ne skrbi, danes jo boš dobil," ga tolaži komandant Marjan, "vsega bo še dosti, za Švabe še kaj preveč."

Čakamo in se pomenkujemo potihem. Nekam svečano in praznično postaja vzdušje v namenju pričakovanja. Posebno še za novince, ki bodo danes prestali ognjeni krst. Komandant in komandirja jim za vzpodbudo pripovedujejo o svojih doživetjih iz borb. Vsi trije so stari partizani. Prečesto so že zrli smrti v obraz brez bojazni in oklevanja. "Po prvih strelih vam bo nemara nerodno in se ne boste takoj znašli. Potem ti bo pa zaigralo srce. Tako lahko ti bo, tako vzneseno lepo, ko se pomeriš iz oči v oči z zakletim sovražnikom naše zemlje, ga prevrneš, uničiš, steptaš, ali prepodiš. Kdor tega ni doživel sam, ta pač ne pozna sladkega in odrešujočega zadoščenja, ki ga v plačilo prejema in okuša borec za svobodo svojega rodu, za svobodo naše drage, ljubljene domovine."

Vidim plameneč ogenj zanosa v očeh novincev; drhteče roke željno stiskajo puške. Njihov pogled obseže velik del naše ožje domovine. Tu so grički z belimi zidanicami in belimi cerkvicami na vrhovih, tam doli v dolinah nekje je njihov dom, so njihove matere in očetje, njihove žene in otroci, njihove ljubice. Tam doli so tudi Švabi, pritepena in podivjana fašistična svojat, ki krade zemljo, razdira domove, ubija in preseljuje ljudi z rodne grude. Človek bi moral vzeti motiko in slehernemu teh sovragov posebej razklati glavo. Toda mi imamo puške, mitraljeze in zadaj, skrbno skrit za smrečjem, čaka lahki minomet.

Ne poznate "Tigra", našega slavnega mitraljezca. Ničesar tigrovega ni na njegovi zunanjosti, nemara je to včasih v borbi. Zdajle na primer ves zamišljen ljubeče prestavlja in uravnava lego mitraljeza in je že najmanj desetič na novo vstavil šaržer na svoje mesto. Da se mu ne bi med borbo pripetila nezgoda in bi naboji zaostali. Že zgodaj zjutraj je temeljito očistil in namazal ljubljeno orožje, ki ga spremlja že dve leti bojev in je marsikateremu Fricu pripravilo grob v naši zasužneni zemlji.

Vse je nared na svojih mestih. Puške naravnane, samo povelje in krvavi ples se bo pričel. Nekam dolgo jih ni, teh Švabov. "Če jih do desetih ne bo, potlej so se premislili." Komandant Marjan gleda na uro in postaja nestrpen. Že dolgo je tega, kar je zamenjal pero za puško. Postal je izkušen vojak in spreten voditelj, v katerega zaupajo vsi.

Ne bo treba čakati desete ure, za Švabe že bije dvanajsta. Prisopihala je izvidnica in javila, že iz obrazov jim beremo, kaj: Gredo!

(Dalje prihodnjič)

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

Na poti v svobodo

Ladislav Kiauta

(Nadaljevanje.)

Oglasijo se tudi mitraljezi. Peklenski ogenj na vseh straneh, podoba prave bitke z velikih front. Tečemo globoko sklonjeni po cestnem jarku skozi naraščajoči ogenj iz sovražnih strojnic in pušk. Naši tam spredaj jim ne ostajajo dolžni. Težke Brede naprej. Zdaj bomo šele videli, zdaj se šele prične velika reč! Hura! Tovariši naprej! Naše Brede že lajajo smrtonosno pesem. Naši na progi z Bredami ustavljajo in motijo sovražnikov ogenj, ki je naperjen iz bunkerjev naravnost na tirnice.

Mina za mino se vsipa na cestišče kraj nas. Zrak valovi od pritiska eksplozij, ki jih razodevajo ognjeni plamenčki. Padamo v jarek, se spet dvigamo in pomikamo nezadržno naprej. Lahkih min se ni tako bati, toda zdaj so nam poslali težko. V sekundi poležemo na dno jarka. Vuap—vuap—reže težka mina ozračje tik nad nami. "Odmaknite se," "ne zbirajte se v gruče, ne napravljajte gneče!" Preleč so jo vrgli, se oddahnemo. Mina se je žvižgaje raztreščila v varni razdalji in pošteno oklestila drevo. Toda poslali so drugo, tretjo. Sovražnik je cesto dobesedno zasipal z minami. Zdaj smo na vsakem drugem, tretjem koraku metali v jarek, se naglo dvigali in tekli naprej, samo naprej. Nič ne more ustaviti našega pohoda, kadar pade povelje naprej!

Težka mina je ubila mulo in ranila nekaj tovarišev. V ognjeni toči izstrelkov so jih bolničarji naložili v naprej pripravljena nosila in pohod se nadaljuje z nezadržno naglico. Tačas so naše Brede že skoraj razbile sovražnikovo koncentracijo na progi. Le zdaj pa zdaj skuša še sovražnik na umiku z besnim streljanjem motiti prehod kolon, ki se po nizkem bregu spuščajo na progo.

Plazimo se drug za drugim preko čistine, s pogledom na sovražni bunker, odkoder včasih še zareglja in se skozi temo poblisne kača mitralješkega ognja. Krogle završe krog glav in padajo krog nas na gosto, da se od trenutka do trenutka čudiš, kako da si ostal v tej ognjeni plohi sploh živ. Kar mirno kri, tovariši, in naprej po začrtani poti. Že lajajo naše Brede zmagoslavno pesem, naši borci vriskajo in pozivajo na juriš ustaše in Nemce: "Na korajžo, Banda!" Ognjene kače švigajo skozi noč in sredi teh poblisk ov prečkamo progo z dolgimi skoki.

Komandant divizije vodi osebno pohod in vzravnan daje povelja, ki so komaj še potrebna. Tačas naši borci že jurišajo. Z zmagoslavnimi kriki zasledujejo bando naši borci; zdaj pokajo samo še naše puške in regljajo naše strojnice. Komora nazadnje že čisto nemoteno prečka progo. Kolone se spet zvrščajo in divizija nadaljuje svoj pohod po določenem načrtu. Zadovoljni smo vsi, vedre volje. Dobro smo prestali prvo preizkušnjo . . .

SPOPAD

Že od zgodnjega jutra smo ždeli na položajih vrh brega in čakali, kdaj se bodo prikazale prve švabske čelade na poti, ki obkroža pohorsko pobočje v širokem loku. Daleč pod nami so se vlekle megle iz doline Save in od tam smo poslušali že uro ali dve brnenje avtomobilskih

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ **$3.00**

→ Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani ←

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Razni mali oglasi

"LINOTYPE OPERATOR"
Delo dobi Slovenec črkostavec stroju. Za pojasnila prijavite osebno ali pismeno na naslovu sveta—Tiskarna S.N.P.J., 2657 Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Hotelske služkinje in čistilke
STALNO DELO
DOBRE DELOVNE OKOLIŠČINE "Full" ali "part time," kakor želi $92.00 na mesec. Oglasite se
EDGEWATER BEACH HOTEL
v uposlovalnem uradu
5357 Sheridan Road

NA PRODAJ je 6-sobno moderno urejeno poslopje v Village of Gr... lake, 35 milj severno od Chic... Zemljišče meri 75x266. Garaža, ... košnjak, blizo suburban želez... Imamo tudi dobre farme na pro... L. I. BEHM, GRAYSLAKE, Ill. Phone Grayslake 5151.

10 ŽENSK tudi šolska dekleta
za zbiranje in zavijanje semen. Š... šenost ni potrebna. Tedensko ... "part time" delo. od 9. ure zju... do 4. ure pop. in od 4. ure pop. d... ure zvečer. Nujno delo.
Vaughan's Seed Sto...
133 No. Jefferson
5. nadstr.

"BUS BOYS AND HOUSEMEN"
STALNO DELO
DOBRO DELOVNO STANJE
Dobra plača—pridite še danes!
Oglasite se
Edgewater Beach Hotel
v uposlovalnem uradu
5357 Sheridan Road

AGITIRAJTE ZA PROSVETO

DELO DOBE
HIŠNICE "JANITRESSES"
Ženske za čiščenje
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure zvečer.
Vojno nujna industrija.
Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
VPRAŠAJTE pri:
ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY
"EMPLOYMENT OFFICE" ZA ŽENSKE
Street Floor
309 W. Washington Street

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto le prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane $6.00 za eno letno naročnino. Ker va člani še plačajo pri assessmentu $1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cene listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado $6.00		Za Chicago in okolico je $7.5...	
1 tednik in	4.80	1 tednika in	6.30
2 tednika in	3.60	2 tednika in	5.10
3 tednike in	2.40	3 tednike in	3.90
4 tednike in	1.20	4 tednike in	2.70
5 tednikov in	nič	5 tednikov in	1.50
Za Evropo je	$8.00		

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto $ ____

1. Ime ____ Čl. društva št. ____
Naslov ____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2. ____ Čl. društva št. ____
3. ____ Čl. društva št. ____
4. ____ Čl. društva št. ____
5. ____ Čl. društva št. ____

Mesto ____ Država ____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐